

Bodemoverschotten voor fosfaat en stikstof op akkerbouw op klei na 2006 gedaald

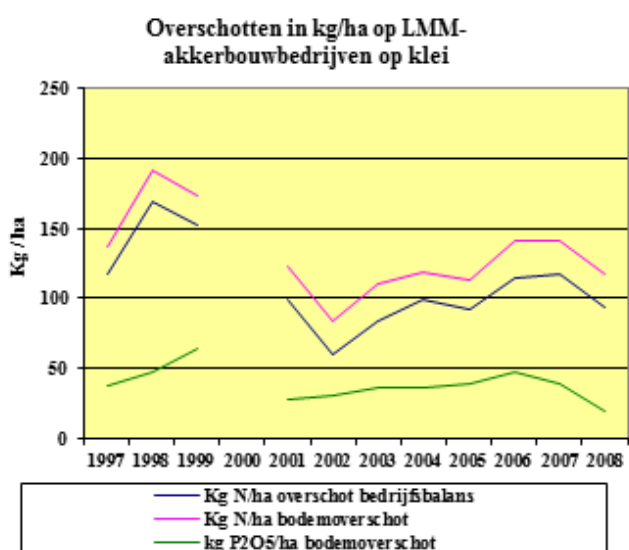
De laatste jaren komt bij het mestbeleid meer nadruk op fosfaat. Na de instelling van het Gebruiksnormenstelsel is het fosfaatoverschot op LMM akkerbouwbedrijven gedaald, zo blijkt uit cijfers van het LEI. Van het jaar 2000 zijn geen gegevens beschikbaar.

Na een stijging een daling

Vóór 2000 was het fosfaatoverschot op 22 akkerbouwbedrijven op klei in het LMM gemiddeld ongeveer 50 kg per ha (zie figuur, de cijfers zijn ongewogen gemiddelden). Vanwege natte weersomstandigheden daalde het mestgebruik in 2001 en 2002, een daling die niet (volledig) door extra kunstmest werd gecompenseerd. Daardoor halveerde het fosfaatoverschot. Vervolgens trad een geleidelijke stijging op tot 50 kg per ha in 2006, als gevolg van een toenemend gebruik van dierlijke mest. Na een daling in 2007 zette in 2008 de daling van het fosfaatoverschot door naar ongeveer 15 kg per hectare. Voor stikstof is een ongeveer vergelijkbare ontwikkeling zichtbaar.

Halvering van kunstmestfosfaat

In 2007 halveerde het gebruik van kunstmestfosfaat. Het percentage fosfaat uit dierlijke mest op akkerbouwbedrijven werd daardoor hoger dan ooit : 78. In dat jaar werd dus ruim driekwart van de fosfaat toegediend via dierlijke mest. Het gebruik van dierlijke mest en kunstmest varieerde in de loop der jaren maar pas na 2006 werd een hoog gebruik van fosfaat uit dierlijke mest gecombineerd met een lager gebruik van fosfaat uit kunstmest waardoor een (definitieve?) daling van het fosfaatoverschot optrad.

BIN- LEI, LMM bedrijven

Verschillen in overschot en bemesting tussen kleigebieden

Hoewel de taak van LMM is om op regioniveau uitspraken te doen, toont het subregioniveau interessante verschillen.

Voor het Centraal kleigebied kende vóór 2000 hoge fosfaatoverschotten (gemiddeld 70 kg per hectare). Het Zuidwestelijk kleigebied kende toen juist hoge stikstofoverschotten (meer dan 300 kg per hectare per jaar). Het fosfaatoverschot voor het Noordelijk kleigebied was vóór 2000 hetzelfde als voor het Zuidwestelijk kleigebied, de bemesting was echter verschillend tussen beide subregio's.

In het Noordelijk kleigebied werd vóór 2000 eenderde van de totale fosfaatbemesting gegeven met dierlijke mest, in het Zuidwestelijk kleigebied was dit tweederde deel. Dit leidde in het Zuidwestelijk kleigebied tot een hogere stikstofbemesting met dierlijke mest en een hoger stikstofoverschot dan in het Noordelijk kleigebied omdat een deel van de stikstof in dierlijke mest niet tot werking komt. In de jaren 2006-2008 was er weinig verschil in gebruik van dierlijke mest en kunstmest tussen het Noordelijk kleigebied, het Centraal kleigebied en het Zuidwestelijk kleigebied. Daardoor zijn de overschotten, die vóór 2000 tussen deze gebieden sterk uiteenliepen, veel dichterbij elkaar gekomen.

Aart van den Ham (LEI, onderdeel van Wageningen UR)

LMM e-nieuws, juli 2011